

לא היו ארה הפגנות

חוקיות או בדיחותיות —

אזא נסיון לשבור

את המישטר הדמוקרטי

הקנאים הקיצוניים של המנהג הדתי נקראו לא פעם, בפי העם, בשם "הקוואקים של הקדושיברוקה". בשבוע נקשר לכינוי זה דימוי יהודי עממי שני: זה של "הקוואק הנגזל", הקוואק הרודני ביהודים וגוול את רכושם. אך המעמד פנים כאלו גוולים אותם. "נשים וילדים", תוך כמה ימים הצליחו אנשי גושאמונים, בעזרת כללי התקשורת הכפופים להשפעת המנהג, לתאר את התקפת הקנאים על סידריהשילטון במדינה כהפגנה שקטה של בעלי-מצפון. שנפלה קורבן להשתוללות של מישטרה אכזרית, מפגעת ראשי "נשים וילדים". היה זה תכסיס תעמולתי גאוני, שבו ניצלו אויבי הדמוקרטיה את אחד מיסודות הדמוקרטיה. במישטר הדמוקרטי, מובטחת זכות ההפגנה. אמנם, זכות זו אינה מעוגנת בחוק הישראלי. אולם כל הגורמים בצמרת הישראליה משלמים לה לפחות מס-שפתיים. הפגנה דמוקרטית היא אסיה — או תהלוכה — של אורחים, לשם הבעת דיעה או מחאה באמצעים בתיאלימים, ללא שיבוש סידריהחיים.

בין שוחריהדמוקרטיה קיימת הסכמה אילמת, שלפעמים מותר לעבור גבול זה. כאשר ציבורי-אורחים מאמין כי מצפון מחייב אותו להפגין את דיעותיו בצורה דרמאטית יותר, הוא נוקט לעיתים שיטות חריפות יותר, כגון חסימת עורקי-החיים.

אולם מוסכם, כי במקרים אלה חייבת המישטרה לפעול. בכוח מינימלי וסביר, כדי לפזר את ההפגנה ולעצור את מש-תחמיה. מי שנוקט דרך זו מקבל על עצמו את הסיכון הסביר להיפצע בפעולת המישטרה. להיעצר ולעמוד למישפט. מבר-חינה זו אין הבדל בין גברים ונשים, קשישים וצעירים.

אלה הם כללי המישחק, ובמישטר דמוקרטי מובנים כללים אלה לכל הצדדים. הפקת המישטר. אולם מה שהתחולל השבוע בארץ, חורג מן הכללים הרי אלה. הפגנות אנטי-אמונים לא היו שקטות וחוקיות, ואפילו לא בתחום אי-החוקיות הנסבלת.

היה זה ניסיון מודע ומחושב לכפות בכוח את דעתה של תנועה פוליטית על המדינה כולה, עלידי מניעת פעולתה התקינה של הממשלה בכוח הזרוע. בכל המקומות האלה הומנה עלידי המפגינים התנגדות אלימה עם המישטרה, וזו היתה דרושה להם לדרמאטיזציה.

היה ברור לכל, ובעיקר למפגינים עצמם, כי זוהי רק התחלתה של פעולה, וכי הכוונה היא להגיע למהומות מרחיקות לכת עוד יותר.

פעילות מסוג זה אינה בגדר זכות ההפגנה המותרת או אף הנסבלת. אופי הפעולות, יחד עם סיגנון ההתבטאות של המנהיגים ורוח המשתתפים, קירבו אותן למהומות-הרחוב שניהל תנועות מהפכניות — קומוניסטים, נאצים ופאשיסטים — בארצות שונות כדי להפיל את הממשל ולכונן מישטר חדש.

קריבנות תמימים. משום כך, ניסיונם של המפגינים וחבריהם, להציג את עצמם כקורבנות תמימים של ברוטאליות מישטרית שלוחת-רסן, אינו רק מגוחך. הוא מוסכן.

יש לו מטרה פוליטית מחושבת: למנוע מן המישטרה לפעול נגדם ביעילות בי פעם הבאה, לערער עוד יותר את הביטחון העצמי של הקוואקים הקיימים, ולפלט את הדרך לפני מהומות נרחבות ואלימות עוד יותר בהמשך המאבק.

כפני כל מישטר דמוקרטי, העומד מול התקפה מוחצת של כוחות אנטי-דמוקרטיים, עומדת השאלה הגורלית: באילו אמצעים מותר להשתמש?

תמיד תובעים האנטי-דמוקרטים לעצמם

מפגינה הרה חוסמת מעבר ממונית מישטרה בירושלים

מכים נשים וילדים...

את הגנת הדמוקרטיה, בבואם לערער את הדמוקרטיה. תמיד מהססת הדמוקרטיה לאחוז באמצעים חריפים במלחמתה נגד אויבי הדמוקרטיה. אולם דמוקרטיה המהססת במצב כזה, גזרת על עצמה דיכ-מוות — כפי שלמד הנסיון ההיסטורי של הרפובליקה האיטל-קית והגרמנית.

אין לסבול אכזריות מישטרית לשמה. בכל מיקרה חייב הפיקוח על המישטרה להיות חמור, והטיפול בחריגים צריך להיות מהיר וגלוי. אך הגנת הדמוקרטיה עצמה צריכה להיות היעד המרכזי המכריע.

מדיניות

שברו את הכלים

ולא משחקים

הסכנה הנוראה

ביותר שצצה השבוע:

הפורים רוצים שלום!

בעיצומה של ההצגה הגדולה ביותר של ישראל, שהתחוללה השבוע סביב מסעי הנרי קסינג'ר, איים שחקן מישיני לגנוב את ההצגה. היה זה נשיא סוריה, חאפז אסאד, שי לדבריו מלוויו של הד"ר קסינג'ר, הטיל השבוע את הפצצה המרעישת ביותר שאיזה שהוא מנהיג ערבי הטיל מעולם. אסאד, אמרו הכתבים, הודיע לקסינג'ר כי סוריה מוכנה לקבל את הצעתה של ישראל לגבי המשך המגעים להסדר בין שתי המדינות. לא עוד הסדר חלקי או הסדר בנינים נוסף, אלא משאומתן על הסדר כולל.

אסאד גם הציג את העמדה הסורית כי משאומתן כזה: נכונות לחתימת הסכם שלום עם ישראל, תמורת נסיגה מלאה של צה"ל מרמת-הגולן.

מצפין נפתחה הרעה. עוד בטרם התברר מה האמת בדיעות אלה, ואם אומנם אמר אסאד את מה שמייחסים לו, נוצרה פאניקה כללית בישראל. לרגע שכחו אנשי הימין וחסידי המישטר, את חילוקי הדעות והיריבויות ביניהם. אסאד הצליח לעשות מה שלא עשה קסינג'ר: ללכד את כל חלקי המימד כדי להתייצב מול הרעה שנפתחה מצפון: ההצעה לשלום תמורת שטחים.

היתה זו חוצפה שקשה היה לסלוח ל-אסאד: הוא הפך את כללי המישחק. כי עד כה היו כללי המישחק ברורים לכל איש בישראל: ממשלתי-ישראלי וגם האופוזיציה רוצים בשלום. הם עושים הכל למען השלום. הם מוכנים להקריב הכל למען השלום — אבל כל זאת בתנאי שהערבים לא ירצו בשלום.

כאשר מנהיג ערבי העז להסתכן ולומר כי הוא מוכן לקבל את תפיסת ישראל ולדון על הסדר כולל שיביא לחתימת הסכם שלום, היתה התגובה המיידית: "שברו את הכלים, ולא משחקים!"

לא רק מתנגדי ההסדרים מהליכוד ועד המפד"ל התקוממו נגד הרעיון שהועלה בי שמו של אסאד. אפילו דובריה הרשמיים של הממשלה יצאו נגדו בגלוי. "זה לא אקטואלי", הכריז שריהתחבורה גד יעקובי, "ההסדר היחיד עם סוריה הוא בחשבון הוא הסדר שלום, אבל הצעת נשיא סוריה לע"ש שלום עם ישראל על בסיס גבולות '67 אינה באה בחשבון".

ייתכן שאסאד כלל לא אמר מה שייחסו לו, וייתכן שלא התכוון כלל למה שאמר.

המשק

הקו שבאליה

46 מיליארד ד"ר

יוזרמו לאוצר

תוך 3 שנים

האדם המאושר ביותר בישראל השבוע היה שריהאוצר יהושע רבינוביץ. סיומו של המשאומתן להסדר עם מצרים לא פתר את בעיותיה המדיניות והבטחוניות של ישראל. אולם מבחינה כלכלית הוא היה בבחינת קרש הצלה כמעט אחרון, מנקודת המבט של אנשי האוצר.

תמורת נכונותה לוותורים תקבל יש-ראל מארצות-הברית במשך 3 השנים הקרובות סכום של כ-7.5 מיליארד דולאר — 46 מיליארד ל"ר לפי שער הדולאר כיום. סכום זה עשוי לפתור את בעיות איוון התקציב הגרועני.

אילו היתה ממשלתי-ישראל מתווה תוכנית לגיוול זרם כספים אדיר זה, לפיתוח והבי-ראת המשק, היה בו חיוב. אלא שאיש באוצר לא דאג אלא לסתימת החורים. כי תוצאה מכך תחזור כלכלת המדינה תוך זמן קצר לשיגעון המלאכותי הממשחית שאיפיו אותה עד מלחמת יום-הכיפורים. מבחינה לאומית היה זה הקוץ שבאליה ההסדר: העשירים יוסיפו להתעשר, המגרי-נון יוסיפו לבזבז ומחדש תיווצר הקרקע להתפשטות השחיתות והרחבת הפערים.

רפואה

הניצחון על הדם

בניסויים שנערכו ב"הדסה"

ירושלים נמצאו תרופות

למחלות-דם ממאירות

"ממוצע ההישראות בחיים במחלקה של-נו עלה פי-שלושה. אנו מצליחים להביא לפגועה ("רמיסיון") קרוב ל-80 אחוזים מהחולים שלנו. מתוך 30 חולים שקיבלו טיפול בחמר (MER) נשאר אחד בחיים ארבע וחצי שנים, ואחרים נשארו במצב של הפוגה קרוב לשלוש שנים. עלידי הטיפול בחומר זה השגנו תוצאות מעורדות מאד בטיפול בחולי לאוקמיה (סרטן-הדם)". דברים אלה גילה בשבוע שעבר בסך-פרנציסקו פרופסור גבריאל איזק, מנהל המחלקה להמאטולוגיה בבית-החולים הדסה שבירושלים.

המאר אינו תריב-פלא. זהו חומר שי-הוצא מתמצית של חיידקי שחפת (של בני-אדם). במקורה ייוצרה תמצית זו כחיסון נגד שחפת, וכתשובה חיסונית לגבי חיידקים אחרים.

הארכת החיים. ד"ר דויד וייס, מי שהיה מחברי הצוות של מכון רוקפלר בניו-יורק, אשר גילה את החמר, ערך בבית-החולים הדסה בירושלים ניסויים בי-חומר זה. וגילה שהוא יעיל בהגברת הי-התנגדות לגידולים. המחקרים הקליניים לי-גבי השפעתו של החומר על בני-אדם שנפגעו במחלות-דם ממאירות, נערכו בי-בית-החולים הדסה בניצוחו של פרופסור איזק.

"המטרה בשימוש בחמר", הסביר פרופסור איזק, "היא קודם-כל להגביר את היכולת האימונולוגית של החולה. כאשר אנו מבצעים זאת, יש ביכולתנו להאריך את ימיהיו באופן ממש. נוסף לטיפול בחמר נמצא כל חולה במישטר של תרופות המשתכלל ללא-הרף, אחראי להפוגה ומאריך את משך החיים".

24 מוסדות רפואיים ברחבי העולם קיבו-לו את חמר לניסיון, אך הראשונים שהחלו להשתמש בו במעשה, הם חברי הצוות של פרופסור איזק בהדסה ירושלים.

מחלת-דם ממאירה אחרת, גם היא קט-לנית, היא הקוליס-אנמיה. זוהי מחלה הי-מתגלה בקרב יוצאי קורדיסטן ותימן, וגם בין ערבים ישראלים. כמורכב היא מור-פיעה בקרב הכושים האמריקאיים, תושבי מדינות מאיוור היס-התיכון, המיורח-הרחוק ובעיקר תאילנד.

הפרופסור בעקבות האב. זוהי מחלה תורשתית שמקורה בליקוי כלשהו בתרכובת הראשית של הכדוריות האדור-מות. היא מתבטאת בהאטה — או פיגור — בהתפתחות הגוף, בתוספת תופעות חמור-רות אחרות באיברים פנימיים, כגון הי-טחול.

30 ילדים הסובלים ממחלה קטלנית זו

פרופסור רחמילביץ

התרופה המוחצת

מקבלים כיום, בבית-החולים הדסה, טיפול בוויטמין אי. תוצאות של טיפול שנמשך שישה חודשים גילו התקדמות מעוררת. המחקר בריפוייה של מחלה זו נערך על-ידי הפרופסור אליעזר רחמילביץ (40). בנו של פרופסור משה רחמילביץ, מי שי-נחשב כאחד מאבות הרפואה הישראלית המודרנית.

פרופסור רחמילביץ הצעיר, מהמחלקה ההמאטולוגית של הדסה ירושלים, הוא מחבר הצוות של פרופסור איזק, ותוא-ערך את המחקר בשיתוף עם עמיתיו לי-מחלקה, ד"ר אהרון פוליאק וד"ר יצחק כהנא. כן השתתפו במחקר רופאים מניו-זילנד, סן-פרנציסקו, קליפורניה ורומא. "נתנו לילדים מנות גדולות של ויטמין אי, בצורה נוזלית, שהומונו במיוחד", גילה פרופסור רחמילביץ. "התוצאות מעור-דדות, אך הטיפול והמחקר נמצאים עדיין בתהליך של התפתחות".

תרופה מיוחדת. בדמם של מרבית קורבנות המחלקה יש פחות מ-0.5 מילי-גרם ויטמין אי, ולאחרים מהם אין כלל ויטמין אי בדם. בדם תקין, כמות הויטמין אי היא מ-0.5 מיליגרם עד מיליגרם אחד.

הטיפול בוויטמין אי מאריך, לדיברי-הפרופסור רחמילביץ, את הישראות בי-חיים של הכדוריות האדומות בדם. הוא טוען, לאור תוצאות המחקר הניסויים, כי ויטמין אי הוא, ללא ספק, התרופה למחלת הקוליס-אנמיה — ודבריו אלה הם בבחינת סקופ עולמי.